

6.r

Opera, opereta

Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

Opera je glasbeno scensko delo, pri katerem nastopajoči pojejo, igrajo ter plešejo, spremlja pa jih orkester. Opera je kombinacija dramatične zgodbe, glasbe in petja, scene, luči, kostumov, posebnih učinkov in pogosto tudi plesa. Pisatelj, ki mi pravimo libretist, na podlagi dramske zgodbe, zgodovinskih dogodkov ali osebne domišljije napiše natančno besedilo in scenarij za odrsko glasbeno delo - **libreto**. Skladatelj na podlagi zgodbe libreta napiše glasbo. Opera je sestavljena iz uvoda – **uverture, recitativov** (govorno petje, kjer je bolj kot melodija pomembno besedilo), **arij** (izrazito spevne solistične točke, kjer je bolj kot besedilo pomembna spevna melodija), **ansamblov** (duetov, tercetov, kvartetov, kvintetov, sekstetov, zborov). Najboljšim opernim pevkam rečemo **primadona**.

Če se želiš pozabavati, lahko rešiš nalogo na tej povezavi.

<https://eucbeniki.sio.si/gum8/3203/index.html>

Hkrati pa z besedo opera označujemo tudi operno hišo, zgradbo (stavbo), kjer se uprizarjajo operna dela.

Prvo opero napisal italijanski skladatelj Jacopo Peri, imenovala se je Dafne, prvič pa so jo izvedli v Firencah konec 16. stol.

Claudio Monteverdi je v svoji operni mojstrovini z naslovom Orfej zasnoval osnovo za arijo. Z tem delom se je začela razvijati osnova opere kot jo poznamo.

Do sredine 18. stol. je zanimanje za opero začelo upadati, povrnilo pa se je z genialnimi operami Wolfganga Amadeusa Mozarta. Mozartova odrska dela po kakovosti kritiki enačijo z deli enega največjih dramatikov vseh časov Williama Shakespearja. Mozart je razumel bistvo takratnih odrskih del in jih je povzdignil visoko nad povprečje.

V njegovem času pa se opera deli na tri smeri: opero z resno vsebino – **opera seria**, opero s komično vsebino – **opera buffa** ter spevoigro – **sienspiel**.

Na spodnjih povezavah najdeš nekaj delov Mozartovih oper.

Čarobna piščal

<https://www.youtube.com/watch?v=YuBeBiqKSGQ>

Don Giovanni in Le nozze di Figaro (marionete)

<https://www.youtube.com/watch?v=S7w1oLIF9BA>

Opereta – preberi besedilo na spletni strani

<https://eucbeniki.sio.si/gum8/3219/index1.html>

Vprašanja

Kaj je opera?

Kdaj je bila napisana prva opera z naslovom Dafne? Kdo je njen skladatelj?

Kdo vse sodeluje pri izvedbi opere?

Kako je sestavljena opera?

Kaj je libreto?

Kdo je libretist?

Kdo je zaslužen, da se je v 18.stol. zanimanje za opero povrnilo?

Na katere tri smeri se deli opera v času W. A. Mozarta?

Kaj je opereta? Komu je bila namenjena? Kakšna je njena vsebina?

Kje in kdaj se je razvila opereta?